

David Bowie is

Většina z mnoha nekrologů Davida Bowieho se soustředila na jeho hudební kariéru a jen okrajově zmiňovala jeho širší společenský vliv: ať už v oblasti módy, sexuality, nebo byznysu (například v roce 1997 vydal akcie na budoucí výnosy ze své tvorby). Hudební kritici občas zdůrazňují, že Bowie vlastně není autorem žádného vyhraněného hudebního stylu nebo zvuku. Pavel Turek v Respektu napsal, že „Bowie udělal pro hudbu to samé, co Warhol pro výtvarné umění – založil svá díla na skvěle pochopených a výtečně použitých citacích“.

Jakkoliv můžeme polemizovat o tom, nakolik byl Bowie v hudbě originální, v jiné oblasti mu musíme přispat jasné vizionářství, kdy se on sám stal vlivnou a dlouhotrvající inspirací pro ostatní: v módě. Zde to bylo právě naopak: to, co Bowie vymyslel, ostatní hbitě kopírovali. Miliony lidí po celém světě inspiroval, napodobují ho ti nejlepší módní návrháři i lidé z ulice. Změnil samotný obraz rockové hvězdy uzavřené v černé kůži a dokázal, že umělecká identita se může – stejně jako móda – neustále proměňovat.

Bowie svou hudbu spojoval vždy s výraznou vizualitou – popsat ji pouze jako módu by bylo zjednodušující. V módě vždycky udělal to, co bylo proti aktuálnímu trendu. Když byl na vrcholu maskulinní rock, Bowie přišel ve zženštilých elastácích. V okamžiku, kdy dal světu novou podobu opulentní popové hvězdy, kterou převzala Madonna, se stáhl do berlínské alternativy. A když etabloval androgynní image a po mole se prošli unisexoví modelové/ky, stal se z něj obyčejný táta.

Po těchto několika přelomových vlnách se zhruba po roce 2010 Bowie stal samostatnou kategorií, kterou si návrháři a stylisté vypůjčují pravidelně. V módních editorialech Vogue se do něj opakovaně stylizovala Kate Moss či Kylie Minoque. Ve svých přehlídkách na Bowieho přímo odkazují designéři tak rozdílní, jako je Maison Margiela (2016), Gucci (2016), Saint

Laurent (2014), Jean Paul Gaultier (2013) nebo Dries Van Noten (2011) a další. Bowie se s mnoha předními návrháři osobně přátelil a ti se dnes otevřeně a s hrdostí hlásí k jeho odkazu. Patří mezi ně řada Britů, například Paul Smith nebo kreativní ředitel a inovátor značky Burberry Christopher Bailey, ale i Francouzi Jean Paul Gaultier či Hedi Slimane pro značku Saint Laurent, Italka Miuccia Prada nebo minimalisté z Beneluxu Van Noten či Margiela.

Bowieho vyznávají designéři, jejichž vkus se jinde neprotíná: například komerční Tommy Hilfiger a luxusně alternativní John Varvatos, oba Američané. Svůj otisk má Bowie zřetelný i v Asii, kde jeho styl neustále objevují miliony módních fanoušků. Ostatně jeden z jeho nejslavnějších kostýmů, overal odhalující jednu nohu a jednu ruku, mu upletla japonská návrhářka Kansai Jamamoto, která do svých návrhů promítá vliv tradičního divadla kabuki.

David Bowie prostřednictvím své image a vizuálního stylu vyprávěl příběhy: příběhy o tom, kým je, kým chce být, anebo – kým už být nechce. Právě v neustálých proměnách jeho vizuality, která byla nedílnou součástí i jeho hudební umělecké tvorby, tkví podstata jeho odkazu – dokonale tak ztvárnil Baumannovu tekutou modernitu, kdy i něco tak niterného, jako je naše vlastní identita, se může radikálně a opakovaně měnit. U Bowieho totiž jeho obleky netvořily pouze kostýmy pro hudební vystoupení, ale skutečně reprezentovaly jeho osobnost – a právě proto o nich dnes hovoříme s opravdovým zájmem jako o kulturním fenoménu, nikoliv jen jako o povrchním módním trendu. Nešlo o to, zda si Bowie vzal kalhoty jednou extrémně úzké, podruhé naopak příliš široké. Vyholil si obočí a objevil se v roce 1972 v barevném kostýmu na podpatcích jako Ziggy Stardust nebo ve vybraně elegantním šedém obleku jako Alladin Sane o rok později.

Bowie se totiž od dnešních hvězd, které si z něj vzaly pouze kostýmní spektakulárnost, jako Madonna, Katy Perry nebo Lady Gaga, lišil v jedné podstatné věci: neměl vlastního stylistu. Jeho image tak byla skutečně vyjádřením jeho osobní umělecké vize, a nikoliv pouhým převlekem. S řadou návrhářů samozřejmě spolupracoval, například s Paulem Smithem, který navrhoval jeho kostýmy již od 70. let, nebo s Alexanderem McQueenem, tvůrcem jeho ikonického kabátu ve stylu britské vlajky. Bowie tak – stejně jako punková královna Vivienne Westwood – pomohl zlepšit image britské módy. Paradoxem je, že Bowie tvrdil, že se o módu jako takovou nikdy nezajímal. Pouze prý chtěl, aby jeho „hudba vypadala tak, jak zní“.

DAVID BOWIE IS
Fotografie pro
obal desky *Earthling*
z roku 1997,
kabát navrhl
Alexander McQueen,
foto: Frank W
Ockenfels 3; z výstavy
David Bowie is, Victoria
and Albert Museum,
23. 3.–11. 8. 2013

